

Hallo allemaal! Welkom bij een nieuwe aflevering van Een Beetje Nederlands, de podcast voor iedereen die Nederlands leert. Mijn naam is Yvette en in deze aflevering nemen we je mee terug naar de 19e eeuw. Toen Nederland nog geregeerd werd door een koning en een Grondwet kreeg. De tekst kun je meelezen op onze website eenbeetjenederlands.nl.

Deze podcast wordt gesteund door Vrienden van de Podcast. Heel erg bedankt aan alle donateurs die al een donatie hebben gedaan! Wil je ook Vriend van de Podcast worden? In de shownotes vind je een link met meer informatie.

En dan nu door met de podcast.

De Grondwet is de belangrijkste wet van Nederland en vormt de basis van onze democratie. Ik ga je vertellen wat er allemaal in staat, hoe de Grondwet er überhaupt gekomen is en hoe de wet in de loop der jaren is veranderd.

Laat ik even beginnen met uitleggen wat we precies bedoelen met de Grondwet. De Grondwet bestaat uit 2 delen. Het eerste deel bevat de grondrechten. Daarmee bedoelen we onder andere vrijheid van meningsuiting, recht op privacy, recht op gelijke behandeling en vrijheid van godsdienst. Artikel 1 van de Grondwet is heel belangrijk en vormt de basis van onze democratie. Ik lees even voor wat daar precies in staat en waarom het dus belangrijk is.

Er staat in dat: “allen die zich in Nederland bevinden, in gelijke gevallen gelijk behandeld worden. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.” Kort samengevat, discriminatie is verboden en iedereen moet gelijk behandeld worden.

Het tweede deel van de Grondwet gaat over hoe de Nederlandse staat is ingericht en welke taken daar allemaal bij horen. De taken van de koning, regering, hoe wetten tot stand komen enz.

De Nederlandse Grondwet is in de afgelopen eeuwen vaak veranderd en steeds opnieuw aangepast aan de tijd waarin we leven. De allereerste versie komt al uit 1814. Nederland was weer een monarchie en net weer onafhankelijk van Frankrijk. Tussen 1795 en 1813 werd Nederland bezet door Frankrijk, dit is inderdaad de tijd van Napoleon. Willem I werd na de onafhankelijkheid van Nederland de koning en er moest een Grondwet komen die zijn rol en de rol van de regering en de Nederlandse burgers vast zou leggen. In 1814 was het zover. De eerste Nederlandse Grondwet bevatte regels over hoe Nederland bestuurd moest worden. De koning had bijvoorbeeld de leiding over het leger. De regering maakte de wetten. Er stond ook al iets in over de vrijheid van religie.

In de jaren daarna wilden steeds meer Nederlanders sociale veranderingen aan de Grondwet toevoegen. Het liberalisme werd steeds populairder en de wens om de

Grondwet democratischer te maken groeide. Nederland was daar niet uniek in, in heel Europa braken er revoluties uit. Mensen wilden zich meer bemoeien met wat er in het land gebeurde en wilden niet meer dat het door 1 persoon, de koning, geleid werd. Dit leidde uiteindelijk tot een nieuwe Grondwet in 1848.

We kunnen het niet hebben over de Grondwet, zonder het ook over Johan Thorbecke te hebben. Thorbecke noemden we al een keer eerder in de aflevering over de feministe Aletta Jacobs. Thorbecke is namelijk een belangrijke naam in de geschiedenis van de Nederlandse Grondwet. Hij vond dat de vrijheid van het individu hierin moest worden vastgelegd. Hij was een politicus, een liberaal, en leidde een groep mensen die de Grondwet wilde veranderen. Ze zorgden er uiteindelijk voor dat niet langer de koning de macht had, maar de regering. In de Grondwet van 1848 werd vrijheid van godsdienst vastgelegd, vrijheid van meningsuiting, maar ook het parlement (de regering) kreeg meer vrijheid en macht. Deze versie wordt daarom gezien als de basis van de huidige Nederlandse democratie. Deze Grondwet werd ondertekend door koning Willem II. Iedere keer als de Grondwet wordt aangepast, wordt deze door de koning of koningin ondertekend. Dat is nog steeds zo, ook in 2023.

Sinds 1848 heeft de Grondwet een paar updates gehad. We noemen er een paar.

In 1917 kregen mannen algemeen kiesrecht. Ze mochten vanaf dat moment stemmen bij verkiezingen en zichzelf verkiesbaar stellen. Twee jaar later, in 1919, kregen vrouwen dit recht ook.

In 1956 werd Artikel 1, waar we het eerder over hadden, van de Grondwet gewijzigd, waardoor discriminatie op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras of geslacht verboden werd verklaard.

In 1983 werd de Grondwet opnieuw gewijzigd: sociale vrijheden en rechten werden toegevoegd. Denk aan het recht op een huis, op werk en gezondheidszorg. Ook kwam er meer nadruk te liggen op de bescherming van natuur en dieren.

In 2019 werd de Grondwet weer veranderd. Dit keer moest de tekst toegankelijker worden en begrijpelijker taalgebruik bevatten. En er werd meer ingegaan op de rechten van kinderen.

En in februari dit jaar werd er voor het laatst iets aan toegevoegd: Vanaf nu zijn handicap en seksuele geaardheid toegevoegd aan Artikel 1.

De Grondwet wijzigen is niet zo makkelijk. Het is een lang proces en bestaat uit veel stappen. Het parlement moet bijvoorbeeld 2 keer besluiten of dat wel een goed idee is. En er moet een wet worden aangenomen waarin staat dat de Grondwet mogelijk gewijzigd gaat worden.

Tot slot. Je zou kunnen denken, 29 maart 1848, de dag dat de eerste democratische Grondwet werd ingevoerd, die dag is zo belangrijk, dat moet wel een nationale feestdag zijn. Maar dat is niet zo. Nederland heeft 11 feestdagen, bijna allemaal gebaseerd op een christelijk feest of een historisch belangrijke dag zoals bevrijdingsdag, de dag dat Nederland bevrijd werd van de nazi's, en Koningsdag.

Dit was het. Hopelijk weet je nu iets meer over de Nederlandse Grondwet en de geschiedenis ervan..

Dankjewel voor het luisteren. Als je vragen hebt over de aflevering kan je die plaatsen op de website.

Vond je het een interessante aflevering? Deel hem dan alsjeblieft met je vrienden, familie of collega's! Of op Instagram. Dan kunnen anderen ook de podcast ontdekken. Ik hoop dat je een beetje Nederlands geleerd hebt en tot de volgende keer!